

Práva maloletých osôb v súdnom konaní

Autor obsahu
Francúzsko

Francúzsko

1. Právna spôsobilosť maloletého

Maloletá osoba mladšia ako 18 rokov nemá podľa francúzskeho práva spôsobilosť na právne úkony. Pri výkone jej práv ju musia zastupovať jej zákonní zástupcovia (najčastejšie jej rodičia). Maloleté osoby sa musia podieľať s ohľadom na svoj vek a rozpoznávacie schopnosti na všetkých rozhodnutiach, ktoré sa ich týkajú a ktoré ich ovplyvňujú.

2. Prístup k vhodným postupom

Špecializovaní odborníci, najmä špecializovaní sudcovia súdu pre mladistvých, sú poverení vedením spisov maloletých osôb. Útvary súdnej ochrany mládeže (*Protection judiciaire de la jeunesse*) a oprávnené združenia môžu zasiahnuť počas konania, ktoré sa týka maloletého.

V zákone sa stanovilo, že záujmy maloletého môžu byť v rozpore so záujmami jeho rodičov. V takom prípade možno menovať nezávislú osobu ako správcu *ad hoc*.

V *trestnom konaní* má maloletá osoba právo poradiť sa so svojím advokátom bez toho, aby potrebovala povolenie od svojich rodičov. Právna pomoc sa poskytuje bezplatne. Advokát sa považuje za osobu zabezpečujúcu prvý prístup k informácii, plní úlohu sprievodcu a je ochrancom maloletej osoby. Môže požiadať o vynesenie rozsudku s vylúčením verejnosti, aby bola maloletá osoba umiestnená tak, aby nevidela obžalovaného, aby sa akékoľvek ďalšie lekárske vyšetrenie nahradilo opätovným preskúmaním spisu a aby sa neuskutočnili niektoré vyšetrovacie úkony (napríklad konfrontácia).

- Ak je maloletá osoba obvinená alebo podozrivá z trestného činu a ak sa nedodržalo jedno z jej práv, konanie a zadržanie možno zrušiť. Maloletú osobu (vo veku nad 10 rokov) možno zadržať pod dohľadom špeciálne vyškolených odborníkov na miestach vyhradených pre maloleté osoby.

- Ak je maloletá osoba svedkom v konaní, sudcovia a príslušníci justičnej polície berú do úvahy jej zraniteľnosť. Maloleté osoby vo veku do 16 rokov nie sú povinné zložiť prísahu.

- Maloletá obeť požíva osobitnú ochranu. Ak sa pripojí ku konaniu ako poškodená strana, môže žiadať náhradu za vzniknuté škody. Ak odsúdený obžalovaný nie je solventný, poškodená osoba môže dostať odškodnenie z [Garančného fondu pre obeť](#) (podľa okolností), od Výboru pre odškodnenie obetí trestných činov (*Commission d'indemnisation des victimes d'infractions - CIVI*) a/alebo od Útvary podpory pre obeť trestných činov pri vymáhaní pohľadávok (*Service d'Aide au Recouvrement des Victimes d'Infractions - SARVI*).

V *občianskoprávnom konaní* musí byť maloletá osoba obvykle zastúpená svojím zákonným zástupcom. V prípade konfliktu záujmov medzi maloletým a rodičmi sa vymenuje správca. Rodičia majú pätnásť dní na podanie odvolania proti menovaniu správcu.

V určitých situáciách sa v zákone výslovne stanovuje, že maloletá osoba môže konať samostatne (hlavne ak ide o maloleté osoby vystavené riziku vo veci výchovnej pomoci, pokiaľ ide o žiadosti o vydanie potvrdenia o všeobecne známej skutočnosti s cieľom určiť rodičovstvo, žiadosti o vyhlásenie za plnoletého či žiadosti o stanovenie štátnej príslušnosti osamelých maloletých cudzincov).

3. Zákony a opatrenia na skrátenie lehôt v konaniach, ktoré sa týkajú maloletých osôb

V *trestnom konaní* môže štátny prokurátor nariadiť bezodkladné predloženie veci súdu pre mladistvých, aby sa pojednávanie uskutočnilo v lehote od desiatich dní do dvoch mesiacov. Tento postup možno uplatniť len vtedy, keď už nie je potrebné viesť vyšetrovanie skutkov, a v prípade konkrétnych trestných činov v závislosti od veku maloletého a uloženého trestu. Na druhej strane, skorší výsluch umožňuje štátnemu prokurátorovi nariadiť pojednávanie na súde pre mladistvých do jedného až troch mesiacov.

V *občianskoprávnom konaní* neexistuje osobitné ustanovenie na urýchlenie konaní na prvom stupni vo veciach, ktoré sa týkajú maloletých osôb, ale v prípade podania odvolania proti rozhodnutiu súdu pre mladistvých sa v zákone stanovuje, že sa vec musí riešiť prednostne.

4. Osobitné mechanizmy a postupy podpory dieťaťa a najlepšieho záujmu dieťaťa

V súdnych konaniach, ktoré sa týkajú detí, sa berie do úvahy hlavne záujem maloletého dieťaťa. V zákone sa často pripomína, že sudca musí odôvodniť svoje rozhodnutia na základe hlavného kritéria, ktorým je ochrana záujmov maloletých detí. Musí zobrať do úvahy rodinnú, sociálnu a finančnú situáciu dieťaťa a vyjadrený názor. Neexistuje však žiadny predpísaný protokol ani dokument, v ktorých sa charakterizuje najlepší záujem dieťaťa.

V *trestnom konaní* regionálne úrady upozornia súdny orgán, ak je maloletá osoba zjavne obeťou týrania alebo ak sa predpokladá, že ňou je. Ak sa maloletá osoba stala obeťou sexuálneho zneužívania, štátny prokurátor musí bezodkladne informovať sudcu pre mladistvých a žiadať výchovnú asistenciu.

Povinnosti zachovávať služobné tajomstvo sa neuplatňujú na prípady týrania alebo chudoby maloletých. Na viaceré trestné činy spáchané na maloletých sa uplatňujú dlhšie premlčacie lehoty, ktoré začínajú plynúť až po tom, ako obeť dosiahne plnoletosť. Pojednávanie, ktoré sa týka obžalovanej maloletej osoby, sa musí konať neverejne. Zverejnenie akéhokoľvek obsahu pojednávania je zakázané.

V *občianskoprávnom konaní* je sudca pre mladistvých oprávnený konať v oblasti výchovnej asistencie, ak je maloletá osoba vystavená riziku. V Občianskom zákonníku sa okrem toho stanovuje široká právomoc pre sudcu rozhodujúceho v rodinných veciach, ktorý musí „venovať osobitnú pozornosť ochrane záujmov maloletých detí“.

5. Výkon rozhodnutí týkajúcich sa maloletých osôb

V *trestnom konaní* sa rodičia a advokát maloletej osoby priamo zúčastňujú na zavedení akéhokoľvek opatrenia. Niektoré opatrenia môže nariadiť sudca pre mladistvých alebo vyšetrujúci sudca počas fázy vyšetrovania (pokiaľ ide o maloleté osoby vo veku od 10 do 18 rokov: opatrenia týkajúce sa umiestnenia, sledovanie na slobode, odškodnenie a denná činnosť; pokiaľ ide o maloleté osoby vo veku od 13 do 18 rokov: vyšetrovací väzba, súdny dohľad, domáce väzenie s elektronickým dohľadom).

Súd pre mladistvých môže rozsudkom nariadiť odovzdanie maloletej osoby vo veku 10 až 18 rokov rodine, odškodnenie, podmienený odklad výkonu trestu, denné činnosti, opatrenia týkajúce sa umiestnenia, ako aj súdnu ochranu. Pokiaľ ide o maloleté osoby vo veku od 13 do 18 rokov, súd môže navyše vydať napomenutie alebo vážne varovanie, nariadiť mediáciu pri odškodnení, dennú činnosť (ktorá môže v prípade maloletých vo veku 16 až 18 rokov pozostávať z verejnoprospešných prác), sledovanie na slobode alebo súdnu ochranu. Pokiaľ ide o maloleté osoby vo veku od 10 do 18 rokov, možno vyniesť trest: zákazu navštevovať niektoré miesta, zákazu stretávať sa s niektorými osobami, umiestnenia, a v krajnom prípade, pokiaľ ide o maloleté osoby vo veku nad 13 rokov, trest odňatia slobody (vo väzení v časti určenej pre maloletých alebo v špeciálnej väznici pre maloletých, pričom musia byť prítomní špeciálni vychovávatelia).

V *občianskoprávnom konaní* sú rozhodnutia vo veci výkonu rodičovských práv a povinností, výživného alebo ochrany maloletej osoby vystavenej riziku vykonateľné bezodkladne. V závislosti od rozpoznávacích schopností maloletej osoby dávajú vo viacerých prípadoch podnet na výkon rozsudku rodičia. V prípade konfliktu s rodičmi a v prípadoch, keď súd ešte nerozhodol o danej otázke (napríklad pri menovaní poručníka), bude za výkon opatrení, ktoré sú v záujme maloletej osoby, zodpovedať správca.

6. Osvojenie

Osvojenie prebieha v niekoľkých fázach: získanie súhlasu, vytvorenie väzby a nadviazanie vzťahu medzi dieťaťom a osvojiteľom a súdne konanie zakladajúce príbuzenský vzťah. Vo Francúzsku existujú dva druhy osvojenia: pestúnska starostlivosť (zachovanie pôvodného rodičovstva) a osvojenie (nahradenie rodičovstva vzťahom s adoptívnymi rodičmi, a to len pokiaľ ide o maloleté osoby vo veku do 15 rokov).

V oboch prípadoch je príslušný súd prvého stupňa a osvojenie sa môže vyhlásiť len vtedy, ak je v záujme maloletej osoby. Maloletá osoba vo veku nad 13 rokov musí súhlasiť so svojím osvojením.

[Spravodlivosť pre deti vo Francúzsku](#) (749 Kb)

■ Posledná aktualizácia: 31/07/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.